

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА СЛУЖБА ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ ПРИ КТБ АД ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

Настоящият отчет представя дейността на Специализираната служба за вътрешен одит при КТБ АД (ССВО) през 2013 г. и е в изпълнение на Чл. 24, ал.1 от Наредба 10 на БНБ за вътрешния контрол в банките и Чл. 28 от Правилата за организацията и дейността на ССВО при КТБ АД.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ

- През изминалия отчетен период ССВО извърши всички дейности, включени в утвърдения от Надзорния съвет План за дейността, а именно: ангажименти за даване на увереност (одити); консултантски услуги, свързани с подобряване на вътрешно банковия регламент и разработването на нови проекти; проследяване изпълнението на поети от мениджмънта ангажименти за подобряване на контролите, в резултат на препоръки от извършени одити през 2012 и 2013 година; развиване на вътрешната нормативна уредба на ССВО и прилаганата методология за одит, основана на риска; цялостно използване възможностите на внедрения одитен софтуер.
- В изпълнение изискванията на Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит (*Стандартите*) и през 2013 г. продължихме да прилагаме в дейността си утвърдената от Надзорния съвет Програма за осигуряване на качеството и непрекъснато усъвършенстване. Резултатите от извършената през годината външна оценка на качеството на дейността на ССВО, както и текущите прегледи на дейността показват, че дейността на Специализираната служба за вътрешен одит към КТБ АД съответства като цяло на Стандартите, дефиницията за вътрешен одит и Етичния кодекс на Международния институт на вътрешните одитори (IIA). През отчетния период:
 - ✓ Вътрешните одитори не са съвместявали други длъжности в Банката и не са имали правомощия и отговорности за дейностите, които са одитирали, както и за останалите процеси в Банката.
 - ✓ Изпълнението на дейността на ССВО е осъществено при спазване на заложените контроли за избягване конфликт на интереси и разкриване на всички обстоятелства, които могат да доведат до такъв.

- ✓ През периода не е имало ограничение в обхвата на вътрешния одит, изпълнението на одиторската работа и представянето на резултатите, включително по отношение на ресурсите и достъпа. Одитните ангажименти са извършени в съответствие с планирания обхват и при адекватно одитно покритие, което осигурява възможност за изразяване на разумна увереност относно процесите за управление на риска и контрола в Банката.
- В разумна степен на увереност изразявам мнение, че е установена силна система за вътрешен контрол, създадена и функционираща по начин, която осигурява постигането на целите на Банката. Възможността за реализация на рисковете, които биха попречили за постигане целите на Банката в одитираните процеси е силно ограничена. Рисковете са подходящо идентифицирани и адекватно управлявани съобразно съществуващия обем и сложност на операциите, включително и тези свързани с измами, с управлението и с информационните технологии.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ССВО

➤ АНГАЖИМЕНТИ ЗА ДАВАНЕ НА УВЕРЕНОСТ (ОДИТИ)

През отчетния период ССВО извърши всички планирани ангажименти, а именно:

- ✓ Външна оценка на дейността от типа Самооценка с независимо потвърждение;
- ✓ 24 одита на 7 оперативни процеси: Картови разплащания и разплащателна инфраструктура, Обществен Трезор, Интернет Банкиране, Касова дейност; Разплащания; Привлечени средства; Банков архив и Деловодство. Четири от одитите бяха извършени в Централно управление и двадесет – в подразделения на Банката;
- ✓ 2 одита на ИТ процеси и системи: ИТ операции и SWIFT;
- ✓ 2 одита на цялостната дейност на подразделения на Банката и един последващ контрол на одит на дейността на място.

За извършване на одитните ангажименти през годината са изразходвани 2204 човекодни, което представлява 63% от общия времеви бюджет на ССВО.

Извършените одити през изминалата година обхванаха всички съществени дейности в одитираните процеси, включително регистриране и осчетоводяване на операциите, както и дейности, които са подпомагащи за ефективното функциониране на процесите, като: информационно обезпечаване; сигурност на информацията и комуникацията; кадрово

обезпечаване, квалификация и обучение на служителите, заети в съответните процеси; правно обслужване.

През годината одитирахме 421 риска в отделните обекти на одит, включващи рискове от всички категории в Риск регистъра на Банката.

Преобладаваща част от рисковете (96.7%) засягат оперативни процеси, а останалите (3.3%) ИТ процеси. Една четвърт от одитираните рискове (25.9%) се отнасят до възможността за извършване на външни и вътрешни измами. За ограничаване на рисковете в одитираните през 2013 г. процеси са внедрени 1 754 контроли, които обхващат всички елементи на вътрешно контролната система – контролна среда (17% от контролите), оценка на риска (10%), контролни дейности (49%), информация и комуникация (15%), мониторинг (9%). Установената структура на контролите е с подчертано превантивна насоченост - 68 % от одитираните контроли са превантивни, а 81% от тях ограничават вероятността от реализацията на рисковете.

Разпределението на одитираните контроли по видове процеси логично следва разпределението на рисковете по същия критерий (3% - в ИТ процеси и 97% - в Оперативни процеси). Над една четвърт (28.6 %) от одитираните контроли ограничават възможността за извършване на външни и вътрешни измами.

При извършените одити не бяха установени съществени слабости в адекватността и ефективността на вътрешните контроли. Резултатите от извършените тестове на ефективното действие на контролите показват, че 97.6% от тях са в групата на силните контроли (силни и умерени към силни), 2.2% са умерени и само 0.2% са по-слаби. За контролите извън групата на силните, Оперативното ръководство предприе адекватни действия за подобряването им, в резултат на което тяхната оценка беше повишена при извършване на последващия контрол.

Не бяха установени области с ниво на остатъчни рискове, застрашаващо постигането на оперативните и стратегически цели на Банката. Констатираните несъответствия и изключения при извършените през годината одити са с относително нисък за Банката риск.

Направените от одита препоръки са насочени към прецизиране и подобряване на малка част от внедрените контроли по отношение на: актуализиране на вътрешнобанковия регламент; спазване на процедурите за работа; подобряване на условията за съхранение на оригинални документи и други ценности; разширяване и подобряване на функционалността на банковия счетоводен софтуер и предлагане на банкови продукти.

Резултатите от всички извършени одити бяха обсъдени и предоставени в подходяща степен на детайлност на отговорните длъжности лица, включително на Оперативното ръководство, Одитния комитет, Управителния съвет и Надзорния съвет.

През годината продължихме да поддържаме изградената в дейността на вътрешния одит система за мониторинг на статуса на съгласуваните с Оперативния мениджмънт корективни действия в резултат на направените от одита препоръки.

През отчетния период извършвахме както текущ дистанционен последващ контрол за изпълнение на поетите ангажменти с цел подобряване на контролите, така и един одит за проследяване на резултати на място. В обхвата на последващия контрол бяха включени резултатите от 28 одитни ангажмента, извършени през 2012 г. и 2013 г., констатациите в които засягат 83 контрола. Резултатите от проследяването показаха, че след предходните одити са предприети адекватни мерки за засилване и подобрене на контролите. Това осигурява увереност, че поетите ангажменти за корективни действия са били ефективно осъществени.

За извършване на последващия контрол са изразходвани 129 човекодни или 4% от общия времеви бюджет на ССВО.

➤ КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Вътрешният одит предостави през 2013 г. независимо мнение при актуализацията и разработването на 21 вътрешнобанкови документа (политики, правила и процедури), свързани с подобряване на бизнес процесите и заложените контроли, по-съществените от които са: Политика за формиране на възнагражденията; Политика за изнасяне на дейности; Вътрешни правила за организацията на дейността в обществените трезори; Номенклатура на делата; Методика за регистриране и анализ на данни за операционни събития; Инструкция за осъществяване на валутните разплащания; Правила за дейността на Съвета за управление на операционния риск (СУОР).

Освен това участвахме в 4 банкови проекта, свързани главно с осигуряване на по-добро съответствие на банковата дейност със законите, регулациите и изискванията на БНБ и подобряване на процесите (анализ на нормативната уредба и на операции, подобряване на контролите по процеси и закупуване на софтуер).

В допълнение на дейността по консултиране на оперативното и изпълнителното Ръководство на Банката, ССВО предостави на Изпълнителните директори препоръки за подобряване на невключени в обхвата на одитите контролни механизми и технология на

процеси. За консултантски услуги изразходихме 185 човекодни или 5% от общия времеви бюджет на ССВО.

➤ ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

През отчетния период осъществихме 11 проекта, насочени към подобряване на методологията и технологията на дейността по вътрешен одит. По-съществените от тях са: преглед на Правилата за дейността на ССВО; актуализиране на Програмата за осигуряване на качество и непрекъснато усъвършенстване; проучване и внедряване в дейността на актуализацията в Рамка за вътрешен контрол (COSO Framework); допълване и актуализация на Наръчника за измами; преглед на Методологията за излъчване на извадки във връзка с промените в Практическите ръководства на Института на вътрешните одитори; доразвиване и подобрене на процедурата за последващ контрол; усъвършенстване на инструментите за контрол върху изпълнението на задачите. През 2013 година окончателно беше електронизиран документооборотът на ССВО. Подобряването на използваната от ССВО методология беше насочено към повишаване на ефективността на функцията по вътрешен одит в Банката. За тази дейност бяха изразходвани 207 човекодни или 6% от общия времеви бюджет на ССВО.

През годината продължихме да развиваме и прилагаме рисково базирания подход, както при разработване на Годишния план за дейността ни, така и при извършване на конкретните ангажименти. По този начин оптимизирахме разпределението на ресурсите на ССВО и насочването им към приоритетните области в съответствие с целите на Банката. За извършване на годишното планиране и отчитане на дейността на ССВО бяха изразходвани 123 човекодни или 4% от общия времеви бюджет на ССВО.

През отчетния период вътрешните одитори участваха в 20 външни обучителни мероприятия (конференции и семинари), организирани от: Международния институт на вътрешните одитори, Института на вътрешните одитори в България, IDG България, ICT Media, Международния банков институт, MIS Institute и др. По този начин продължихме да осигуряваме възможности за непрекъснато професионално развитие и да насърчаваме усъвършенстването на знанията и уменията на одиторите. За обучение бяха изразходвани 130 човекодни или 4% от общия времеви бюджет на ССВО.

През изминалата година Одитният комитет наблюдаваше текущо нашата дейност. Продължихме да работим в тясно сътрудничество и взаимодействие с другите звена с контролни функции, като: Службата за мерките срещу изпирането на пари и звеното за анализ, оценка и контрол на риска.

➤ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ БЮДЖЕТ

Дейността на ССВО през отчетната година е извършена при спазване на утвърдения финансов бюджет. За осъществяване на дейността са изразходвани 934.7 хил. лв., което е с 25.8 хил. лв. или с 2.8 % повече от планираните (908.9 хил. лв.) разходи. Основна част от преразхода (94.4 %) се дължи на разходите за „Трудови възнаграждения на персонала” и свързаните с тях „Разходи за социално и пенсионно осигуряване”. Това е породено основно от назначаването на двама служители, които не са планирани (един служител с основни задължения превод на Докладите от одитите на английски език за Одитния комитет и един Юрисконсулт с богат професионален опит, с цел подпомагане дейността на вътрешния одит). Поради същата причина са отчетени повече разходи за квалификация (6.5 %) и абонаментна поддръжка на ПП Пентана (6.6 %). През отчетния период е реализирана икономия в група „Разходи за командировки”, свързани с одити (с 12.2 % по-малко от планираните) поради изразходвани по-малко от планираните разходи за нощувки.

Дейността на ССВО през годината беше осъществена от Ръководител и 15 служители, като трима от тях бяха назначени през второто полугодие.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО И НЕПРЕКЪСНАТО УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ

И през 2013 г. продължихме последователно да прилагаме в дейността на ССВО утвърдената от Надзорния съвет Програма за осигуряване на качеството и непрекъснато усъвършенстване на дейността по вътрешен одит (ПОКУ или Програмата), която покрива всички аспекти на дейността на вътрешния одит и осигурява съответствието ѝ с Дефиницията за вътрешен одит, Етичния кодекс и Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит (*Стандартите*).

В изпълнение на Програмата и с цел осигуряване на съответствие с изискванията на Стандарт 1300 през годината беше извършена външна оценка на качеството на дейността на ССВО и съответствието ѝ с Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит.

Резултатите от външната оценка показаха, че:

- ✓ Дейността на Специализираната служба по вътрешен одит към КТБ АД съответства като цяло на Стандартите, дефиницията за вътрешен одит и Етичния кодекс на Международния институт на вътрешните одитори (IIA);

- ✓ Структурите, политиките и процедурите в дейността, както и процесите на тяхното прилагане, съответстват на изискванията на индивидуалните Стандарти и елементи от Етичния кодекс във всеки елемент от съществена важност;
- ✓ Налице е съответствие с всички индивидуални стандарти и съответно с основните категории Стандарти (присъщи за дейността и за изпълнение на работата), както и с елементите на Етичния кодекс;
- ✓ В ССВО са въведени следните положителни практики: 38% от състава на ССВО притежава международни професионални сертификати (CIA, CCSA, CFSA, CISA, CRMA); Прилага се автоматизиран одитен софтуер; Възприета е и се прилага контролната рамка COSO; ССВО подпомага извършваните самооценки на процесите в Банката (консултации и обучение);
- ✓ Клиентите на вътрешния одит считат, че дейността на ССВО подпомага идентифицирането на съществените рискове в Банката и спомага за подобряване на системите за контрол и корпоративно управление.

Извършените през годината текущите прегледи, съгласно Програмата, показват, че:

- ✓ одитите са извършени в съответствие с установените процедури; спазвани са утвърдените графици, като всяка промяна е утвърждавана по регламентирания ред; всички Доклади и препоръки са утвърдени от Ръководителя на ССВО;
- ✓ отчетите на Ръководителите на одиторски екипи за изпълнението на възложените ангажименти са приети от Ръководителя на ССВО; базата данни и документацията от извършените одити са поддържани в съответствие с изискванията;
- ✓ Ръководителите на одитираните дейности са на мнение, че: извършените одити са обхванали важна част от дейността им, взаимоотношенията с одиторите са били ефективни;
- ✓ работата на одиторите непрекъснато се подобрява в резултат на действията, предприети въз основа на извършваните текущи оценки.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МАРКЕТИНГОВАТА СТРАТЕГИЯ НА ССВО

- ✓ В изпълнение на Маркетинговата стратегия през изминалата 2013 г. работихме целенасочено в двете направления - поддържане и повишаване на високото качество на дейността на ССВО и популяризиране на услугите ни в Банката.

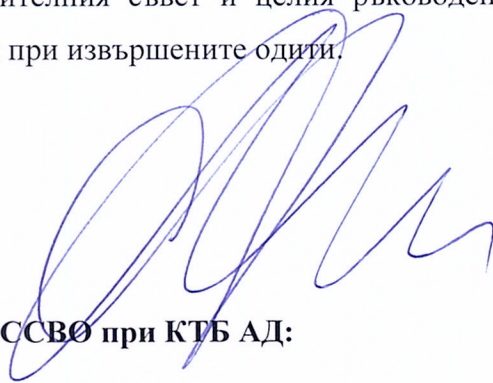
- ✓ За поддържане на високото качество и за развитие на услугите на Вътрешния одит, освен стриктно спазване на утвърдените правила и процедури за вътрешен одит извършвахме текущо (след всеки одит) и периодично проучване на мнението на клиентите (Оперативното ръководство на одитираните звена) за установяване нивото на удовлетвореност от предоставените услуги. Резултатите показват, че клиентите на вътрешния одит считат, че дейността на ССВО подпомага идентифицирането на съществените рискове в Банката и спомага за подобряване на системите за контрол и корпоративно управление.
- ✓ За популяризиране на услугите на ССВО в Банката създадохме специално рекламno послание (лого) на ССВО и разработихме проект за структура на специална секция на ССВО в Интранет страницата на Банката.

ПРИОРИТЕТИ В ПРЕДСТОЯЩАТА ДЕЙНОСТ НА ССВО

През следващата година планираме да продължим дейността по прецизиране на вътрешно нормативната документация на ССВО и усъвършенстване на прилаганата методология за одит, основана на риска. С цел оптимизиране и повишаване на ефективността от дейността на ССВО, планираме разработване и внедряване на одиторски инструмент за непрекъснат одит, който да се прилага паралелно с останалите одитни ангажименти.

И през 2014 г. ще продължим да следваме неотклонно мисията си и да предоставяме на Ръководството на Банката независими, обективни и безпристрастни оценки на рисковете и внедрените като реакция контроли, свързани с управлението, оперативната дейност и информационните системи.

В заключение бих искала да изразя благодарността си за пълната подкрепа, която вътрешният одит в Банката получава от страна на Надзорния съвет и Одитния комитет, както и за ангажираността на Управителния съвет и целия ръководен персонал към поставените на вниманието им въпроси при извършените одити.

Ръководител на ССВО при КТБ АД:

Снежана Стефанова, CFSA, CCSA, CRMA